

PUOLUSTUSVOIMIEN RAKENNEMUUTOKSEN TOTEUTUMINEN MAANPUOLUSTUSALUEEN NÄKÖKULMASTA

Kenraaliluutnantti Jussi Hautamäki
(Esitelmä Seuran kevätkokouksessa 15.3.1999)

TOIMINNAN PERUSLÄHTÖKOHDAT

Puolustusvoimien rakennemuutos on seurausta valtionjohdon arvioinnista Euroopan turvallisuuspoliittisesta kehityksestä, tulevaisuuden uhkakuvi-
ta maattamme kohtaan, aseteknologian kehittymisestä ja maamme talou-
dellisista resursseista. Rakennemuutos on merkinnyt viisi vuotta aiemmin
tehdyn johtamis- ja hallintojärjestelmän muutoksen jatkoa. On voitu tar-
kistaa ja korjata niitä osia, jotka eivät ole toimineet tarkoituksenmukaisel-
la tavalla. Julkisuudesta saadusta kuvasta poiketen rakennemuutos on mer-
kinnyt huomattavasti kokonaisvaltaisempaa kokoonpanojen, johtoportai-
den tehtävien, materiaalihankintojen, asevelvollisten koulutuksen, kansain-
välistymisen ja varuskuntien kehittämistä.

Euroopan turvallisuuskehityksestä ja Suomen turvallisuudesta laaditussa
selonteossa 17.3.1997 on määritelty varsin perusteellisesti puolustuspolitiik-
kamme ja sotilaallisen maanpuolustuksen nykytila ja tavoitteet. Suomen puo-
lustuksen lähtökohtina säilyvät sotilaallinen liittoutumattomuus, turvallisuus-
ympäristön arvioituaan kehitykseen suhteutettu itsenäinen puolustuskyky sekä
kansakunnan voimavaroihin sopeutetut puolustusmenot.

Tarkastelen rakennemuutoksen toteutumista maanpuolustusalueen näkökulmasta.

PUOLUSTUSRATKAISU SÄILYY, RAKENNETTA KUITENKIN KEHITETÄÄN

Puolustusratkaisu perustuu koko valtakunnan kattavaan alueelliseen puo-
lustusjärjestelmään ja yleiseen asevelvollisuuteen. Ammattiarmeijaa koske-
vassa keskustelussa on tuotu esille erilaisia toimintamalleja ja kustannusar-
vioita, joissa on kiistatta todettu nykyisen järjestelmän toimivan parhaiten
koko valtakunnan puolustamisessa.

Selonteossa tuotiin esille tarve uudistaa hallitusti puolustusvoimien raken-
netta siten, että se vastaa turvallisuusympäristössä tapahtuviin muutoksiin
sekä oman yhteiskuntamme kehitykseen ja taloudellisiin voimavaroihin.

Jo toteutetuista sekä lähitulevaisuudessa toteutettavista, paljon keskustelua ja kritiikkiäkin aiheuttaneista joukko-osastojen lakkauttamisista ja toimintojen rationalisoinneista huolimatta, on puolustusvalmiutemme tavoitteena turvata kaikissa oloissa valtionjohdon toiminta, estää alueemme hyväksikäyttö ja taata maan itsenäisyys.

Suunnittelukaudella 1998 - 2008 kehitetään puolustusvoimien reagointikykyä muodostamalla aivan uudentyyppisiä yhtymiä maanpuolustusalueiden käyttöön. Puolustusjärjestelmäämme ei kuitenkaan tulevaisuudessakaan rakenneta pelkästään näiden valmiusyhtymien varaan, niinkuin erheellisesti usein on kuultu keskusteltavan, vaan niiden avulla tehostetaan olemassa olevaa alueellista puolustusjärjestelmää parantamalla sen reagointikykyä.

Uusilla asejärjestelmillä kyetään vaikuttamaan mahdolliseen yllättäväänkin iskuun nopeasti ja laajalla alueella. Luomalla tällainen kyky parannetaan mahdollisuksiamme säilyä myös tulevaisuudessa kriisien ulkopuolella ja mahdollisessa kriisissä vastatoimenpiteet kyetään käynnistämään entistä nopeammin. Puolustusjärjestelmälle annetaan käyttöön tavallaan kokonaan uusi ja tehokas työkalu. Tulivoimaa parantamalla ja lisäämällä voidaan vähentää perinteisesti suuria maavoimien miesvahvuuksia.

MAANPUOLUSTUSALUEEN KESKEISET TEHTÄVÄT

Maanpuolustusalueen komentajalla on selkeä ja hyvin itsenäinen, kaikki puolustushaarat käsittävä kokonaisvastuu alueellaan. Puolustusvoimain komentaja käskää hänelle tehtävät ja varaa niiden täyttämistä varten tarvittavat resurssit.

Maanpuolustusalueen komentaja, apunaan maanpuolustusalueen esikunta, vastaa alueensa puolustuksen suunnittelusta, valmistelusta ja johtamisesta sekä puolustusvalmistelujen yhteensovittamisesta eri puolustushaarojen ja viranomaisten kesken. Maanpuolustusalueen komentajalla on rauhan aikana kokonaisvastuu maanpuolustusalueen tulostavoitteiden saavuttamisesta.

Maanpuolustusalueen komentaja on maanpuolustusalueen alaisten esikuntien, joukko-osastojen ja sotilaslaitosten sotilaallinen esimies. Maanpuolustusalueen eri esikunnat, joukko-osastot ja sotilaslaitokset ovat hallinnollisesti maanpuolustusalueen esikunnan alaisia.

Maanpuolustusalueille siirrettiin muutoksen yhteydessä tehtäviä sotilaslääneiltä. Muutoksilla päästään suurempiin toiminnallisiin kokonaisuuksiin, joiden kautta taas saadaan parempi kustannusvastaavuus ja eri järjestelmien laaja-alaisempi kokonaissuunnittelu ja -kehittäminen.

Sotilasläänien osuutta halutaan korostaa erityisesti maanpuolustushengen ylläpidossa, vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen toteuttamisessa sekä ennen kaikkea paikallispuolustukseen ja liikekannallepanoon liittyvässä suunnittelu- ja valmistelutyössä. Sotilasläänien tehtävien tarkentamisen yhteydessä on kuultu kritiikkiä "alasajosta, halvaannuttamisesta" jne. Tosiasiassa niiden tehtäviä priorisoidaan ja kohdennetaan koko järjestelmän kannalta olennaisen tehtävän: liikekannallepanokyvyn ylläpitoon. Tässä tapauksessa palataan muutama vuosi takaisinpäin entisten sotilaspiirien tehtävänkuvaan.

Maanpuolustusalueilla on puolustusjärjestelmässä keskeinen tehtävä. Niiden kykyä johtaa alueellista taistelua ja liikkuvia sotatoimia on parannettu. Maanpuolustusalueiden päätehtävät on määritetty seuraaviksi. Kokonaan uudet tehtäväalueet on merkitty kursivilla.

- Johtamisvalmiuden ja tilannekuvan ylläpito
- *Johtamisjärjestelmän ylläpito ja kehittäminen*
- Puolustusvalmistelut ja alueen puolustaminen
- Toiminnan ja varainkäytön suunnittelu ja resurssien jakaminen
- Maanpuolustusalueen henkilöstöhallinto
- Asevelvollisten koulutuksen johtaminen
- Joukkotuotanto
- *Huoltojärjestelmän ylläpito ja kehittäminen*
- *Kiinteistöjen käytön ohjaus sekä kiinteistöjen kehittäminen*
- *Yhteistoiminta lääninhallitusten ja useiden sotilasläänin alueella toimivien viranomaisten kanssa.*

Läntisellä Maanpuolustusalueella korostuu pääkaupunkiseudun merkitys hallinnon, talouden, liikenteen sekä väestöpohjan keskittymänä.

Pääkaupunkiseutu on operatiivisesti ja taktisesti haastava alue verrattuna perinteiseen suomalaiseen metsämaastoon. Alue vaatii siellä koulutetut ja tehtävän edellyttämällä tavalla varustetut joukot. Puolustussuunnittelu on hyvin yksityiskohtaista, jopa pikkupiirteistä. Uudet uhkamallit ovat myös asettaneet toimintavalmiuden ja reagointinopeuden uuteen puntariin.

Puolustusjärjestelmän ylläpito vaatii jatkuvaa kouluttamista alueen erityispiirteiden asettamien vaatimusten mukaisesti. Peruskoulutus annetaan varusmiespalveluksen aikana ja joukkoharjoittelua jatketaan kertausharjoituksissa. Maanpuolustusalueella on haastava työ saada uusi koulutusjärjestelmä toimimaan hyvin. Ensivaiheen kokemukset ovat olleet rohkaisevia.

MUUTOKSIA KOKOONPANOISSA JA VASTUUALUEISSA

Johtamis- ja hallintojärjestelmän muutokset on toteutettu. Maanpuolustusalueen esikuntien kokoonpanot muuttuivat 1.7.1998. Vahvuus lähes kak-

sinkertaistui. Uuteen kokoonpanoon kuuluvat : operatiivinen osasto, henkilöstöosasto, tietotekniikkaosasto, huolto-osasto sekä taloushallinto-osasto. Kokoonpanon tarkistaminen vastaa nyt hyvin myös tehtäviä sekä varojen käyttöä. Uudistus on merkinnyt myös useiden kymmenien henkilöiden siirtoa Hämeenlinnaan.

Kaiken kaikkiaan paikkakunnalta toiselle joutui maanpuolustusalueella muutama 220 henkilöä koko maan 700:sta. Kokonaisuutena ottaen puolustusvoimissa on tällä hetkellä noin 600 sotilashenkilöä vähemmän ja 1400 siviilihenkilöä enemmän verrattuna valtioneuvoston selonteossa määritellyjen henkilövahvuuksien tavoitetilään vuonna 2008. Nyt siirtyneillä tehtävillä on jonkin verran pystytty korjaamaan sotilastehtävien vajetta. Siviilien osalta henkilöstörakenteen korjaaminen ei ole ollut halutussa määrin mahdollista. Kuitenkin osa näistä tehtävistä on voitu muuttaa paremmin tarvetta vastaaviksi. Ensisijainen tarve on edelleen atk-alan ja teknisestä henkilöstöstä.

Toteutettu hallintojärjestelmän muutos aiheutti muutoksia myös operatiivisessa suunnittelussa. Keski-Suomen Sotilaslääni liitettiin Läntiseen maanpuolustusalueeseen samassa yhteydessä kun nykyinen siviililäänijako muuttui suurlääneiksi. Vastuualue kasvoi ja Puolustusvoimien kokonaistoiminnassa Läntisen Maanpuolustusalueen osuus toiminnasta nousi yli kahteen kolmannekseen.

Keuruulta on siirretty kaksi viestiperusyksikköä Vekaranjärvelle. Pioneerikoulu on aloittanut toimintansa Keuruulla. Pohjan Prikaati on lakkautettu. Kainuun Prikaatiin on liitetty kenttätykistökoulutus Jääkäriprikaatista samoin kuin Pohjan Prikaatin viesti- ja pioneerikoulutus.

Rannikkotykistön yhdistäminen merivoimiin 1.7.1998 oli suurin yksittäinen organisaatiomuutos, joka aiheuttaa tarkennuksia poikkeusolojen vastuualue- ja johtosuhteiden kysymyksiin sekä perusvalmiuden suunnitteluun. Muutos vaikuttaa koko operatiiviseen suunnitteluun ja ajatteluun, koska aiemmin rannikkoalueet olivat sotilaslääniä johdossa. Nyt ne ovat meripuolustusalueiden ja edelleen Merivoimien esikunnan johdossa.

Uudistus selkeyttää johtosuhteita merivalvonnan, meripelastuksen ja alueellisen koskemattomuuden valvonnassa, koska kaikki valvontaa suorittavat joukot ovat nyt yhden johtoportaan alaisuudessa. Yhteistoimintaneuvottelut maanpuolustusalueen esikunnan ja Merivoimien Esikunnan kanssa on käyty hyvässä yhteisymmärryksessä ja asiat on onnistuttu ratkaisemaan eri osapuolia tyydyttävällä tavalla. Maanpuolustusalueen komentajalla säilyy kuitenkin kokonaisvastuu alueensa puolustamisesta, merialue mukaanluettuna.

JOUKKOTUOTANTO ON UUSIUTUNUT

Läntisellä maanpuolustusalueella koulutetaan varusmiesten lisäksi reserviläisiä sekä puolustusvoimien henkilökuntaa. Läntisellä maanpuolustusalueella koulutetaan noin kolmannes koko varusmiesikäluokasta, eli runsaat 11 000 miestä. Kouluttavia joukko-osastoja on yhteensä yhdeksän ja näistä suurimmat ovat Panssariprikaati ja Porin Prikaati.

Varusmieskoulutuksen päämääränä on kouluttaa taistelutahtoinen sodan ajan joukko tai sen osa. Varusmiehet palvelevat saamastaan koulutuksesta riippuen joko 12, 9 tai 6 kuukautta. Vaikka lyhin palvelusaika lyhenekin 25%, saa puoli vuotta palveleva käytännössä vähintään entisen määrän koulutusta, koska koulutusta on tehostettu sitä tiivistämällä ja antamalla siitä yhä suurempi osuus maasto-oloissa. Erityisesti on kehitetty johtajiksi koulutettavien koulutusta. Palvelusaikansa toisen puoliskon aikana he harjaantuvat kuusi kuukautta käytännön tehtävissä johtaessaan ja kouluttaessaan omia ryhmiään ja joukkueitaan.

Maanpuolustusalueella toteutetut koulutustulosten mittaukset ovat osoittaneet koulutus uudistuksen parantaneen tuloksia. Erityisesti johtajakoulutus on tehostunut ja fyysinen kunto selkeästi parantunut. Koulutustapahtumat on kuitenkin koettu kertaluonteisiksi, koska opettajien asioiden kertaamiseen ei ole aikaa. Teknisissä aselajeissa ajanpuute on pakottanut kouluttamaan miehistön vain yhteen tehtävään. Tällöin kriisitilanteessa yhdenkin avainhenkilön menettäminen madaltaa joukon tappionsietokykyä. Ongelmat ovat ratkaistavissa kokemusten lisääntyessä. Kokonaisuudessaan uudesta koulutusjärjestelmästä saadut kokemukset ovat positiivisia ja ne vastaavat myös ympäröivässä yhteiskunnassa tapahtuneita muutoksia.

Rakennemuutoksen keskeinen operatiivinen tavoite oli luoda kullekin maanpuolustusalueelle maavoimien valmiusyhtymä ja taata niiden koulutukselle parhaat mahdolliset edellytykset. Läntisellä Maanpuolustusalueella panssariprikaati on jo tämänkaltainen kaikki aselajit käsittävä joukko-osasto. Porin Prikaatista kehitetään toinen tällainen yhtymä. Rauhan aikana valmiusyhtymällä on muita joukko-osastoja parempi valmius aloittaa toiminta uhkaajaa vastaan. Tämä valmius saavutetaan sijoittamalla näihin joukkoihin lisää henkilökuntaa, kouluttamalla varusmiehet ja reserviläiset kykeneviksi aloittamaan toiminta heti perustamisen jälkeen sekä huolehtimalla siitä, että valmiusyhtymällä on tarvittava materiaali hallussaan omissa varastoissaan. Tämän prikaatin johtamisjärjestelmä koostuu uudesta, aikaisempaa siirtokykisemmästä viestijärjestelmästä, johtamisen tietojärjestelmistä, johtamisajoneuvoista ja johtamista tukevasta tietojärjestelmästä. Myös yhtymän panssarintorjuntaa, pimeätoimintavälineitä, taistelijan varustusta, ohjusilmatorjunta-

taa, raskasta aseistusta, ampumatarvikkeita ja huoltoa parannetaan merkittävästi. Varsinais-Suomen Ilmatorjuntarykmentti Turussa ja Tykistöprikaati Niinisalossa tukevat Porin Prikaatin valmiusjoukkotuotantoa.

Porin Prikaatilla on myös jo aiemmin käsketty tehtävä kouluttaa vapaaehtoisia varusmiehiä kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin. Näin päästään aiempaa nopeampaan toimeenpanoon. Ratkaisu on myös taloudellisesti edullisin ja koulutuksellisesti aiempaa selvästi tehokkaampi. Yksi pataljoona on jo koulutettu reserviin. On väitetty, että varusmiehille annettava rauhanturvaamiskoulutus heikentäisi kotimaan puolustusvalmiutta. Kansainvälisen koulutuskauden opetusohjelmasta on noin 20 % sellaista koulutusta, mikä ei suoraan lisää varusmiehen kykyä taistella Suomessa. Kun otetaan huomioon, että varusmiehet palvelevat vapaaehtoisesti kolme lisäkuukautta saatuaan saman koulutuksen kuin muutkin, niin voidaan todeta itseasiassa heidän saavan kaksi ja puoli lisäkuukautta tehostamaan heidän taitojaan puolustaa kotimaataan.

Viime vuosina vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus on noussut merkittävään asemaan. Vapaaehtoiset harjoitukset tukevat reserviläiskoulutusta, mutta eivät voi korvata kertausharjoituksia.

Maavoimien kantahenkilökunnan koulutuksessa maanpuolustusalueella on oma tehtävänsä. Puolustusvoimien kaikki aselajikoulut sijaitsevat Läntisen Maanpuolustusalueen joukko-osastoissa. Itse koulutusta ja tutkimustoimintaa ohjaa Pääesikunta, mutta käytännön toiminta on joukko-osastojen vastuulla.

Läntisen Maanpuolustusalueen Esikunta vastaa alueensa koulutuksen suunnittelusta ja seurannasta sekä käskee joukko-osastoille sodan ajan joukkojen tuotantotehtävät. Samoin se johtaa joukkojensa yhteiset ampuma- ja sota-harjoitukset. Näissä harjoituksissa testataan ja mitataan eri joukko-osastojen kouluttamien joukkojen osaamistaso.

MAANPUOLUSTUSALUEEN ESIKUNNAN TIETOTEKNIikka-ALA

Tietotekniikkaosaston päätehtävänä on maanpuolustusalueen johtamisjärjestelmän kehittäminen ja ylläpitäminen. Kehittämisen päämääränä on luoda poikkeusolojen vaatimukset täyttävä johtamisjärjestelmä, joka samalla täyttää rauhan ajan tarpeet. Koska maanpuolustusalueen johtamisjärjestelmä on merkittävä osa valtakunnallista johtamisjärjestelmää, ovat Pääesikunnan linjaukset ja ohjaus välttämättömiä hallitun lopputuloksen saavuttamiselle.

Maanpuolustusalueen tietotekniikka-alan alueorganisaatio koostuu kolmesta tietotekniikkakeskuksesta. Kukin tietotekniikkakeskus käsittää johto-osan

ja yhdestä kolmeen tietotekniikkayksikköä. Niiden yhteenlaskettu vahvuus on noin 150 henkilöä.

Tietotekniikkakeskusten päätehtävänä on alueensa yhteiskäyttöisten tietoteknisten järjestelmien rakentaminen ja ylläpitäminen. Päätehtäväänsä liittyen se tuottaa vastuualueensa tietoteknisen tilannekuvan ja tukee alueellaan toimivia joukkoja ja johtoportaita laadittujen yhteistoimintasopimuksien mukaisesti.

Yhteistoiminta maanpuolustusalueen viestivastuualueella toimivien te-leoperaattoreiden sekä palvelu- ja laitetoimittajien kanssa on tärkeä osa tietotekniikka-alan toimintaa. Yhteistoiminnasta sovitaan sopimuksin.

Suurimpina haasteina uudelle organisaatiolle tulevat lähivuosina olemaan käyttöön otettavat uudet tiedonsiirtotekniikat, yhä lukuisammat keskenään erilaisiin tietoteknisiin ratkaisuihin perustuvat tietojärjestelmät sekä tietoturvaan liittyvien asiakokonaisuuksien hallinta.

Eräs keino vastata näihin haasteisiin on tehostaa tietotekniikka-alan henkilöstön koulutusta. Annettavan koulutuksen lisäksi henkilöstöltä vaaditaan motivaatiota, ennakkoluulottomuutta ja halua omaksua uusia asioita. Näiltä osin asia onkin kunnossa ja tulevaisuuteen voidaan katsoa luottavaisin mielin. Samalla on kuitenkin tunnustettava tarve saada tietotekniikka-alalle lisää ammattitaitoista henkilöstöä jo lähitulevaisuudessa.

MAANPUOLUSTUSALUEEN HUOLLOSSA TAPAHTUNEISTA MUUTOKSISTA

Viimeisin puolustusvoimien johtamis- ja hallintomallissa tapahtunut muutos merkitsi huollon johtamisen kokonaisvastuun siirtymistä maanpuolustusalueiden esikunnille. Aikaisemmin huollon alueellinen johtamisvastuu oli ollut sotilasläänien esikunnilla. Nyt maanpuolustusalueen komentaja esikuntineen vastaa kaikesta toiminnasta, myös huollosta, alueellaan. Tehtävien anto ja siitä seuraavat resurssitarpeet ovat selkeästi yhden johtoportaan vastuulla.

Maanpuolustusalue on riittävän suuri kokonaisuus vastatakseen alueellisen huoltojärjestelmänsä kehittämisestä. Kehittäminen perustuu maanpuolustusalueen vastuuseen alueensa puolustamisesta maalla, merellä ja ilmassa. Alueellinen huoltojärjestelmä rakennetaan jo rauhan aikana. Perustan tälle antaa paikallishuolto ja sen laitokset. Maanpuolustusalueen johdossa ovat valmiina varuskunnat, niiden huoltojärjestelmät ja aluevarastot. Järjestelmää täydentää Puolustusvoimien Materiaalilaitoksen varikot ja varikko-osastot. Joukko-osastot ja sotilasläänien esikunnat ovat kehittäneet rauhan ajan koulutusta palvelevan huoltoketjun toimintojensa hoitamiseen, joka tukeutuu ympäröivän yhteiskunnan kuten kaupan ja eri siviilihuolto paikkojen järjes-

telmiin sekä puolustusvoimien omiin järjestelmiin ja laitoksiin. Sodan aikana järjestelmää täydennetään kenttähuoltojoukoilla.

Maanpuolustusalueen huollon tehtävät ja niiden toteuttaminen tähtäävät toisaalta rauhan aikana tapahtuvan koulutuksen ja toisaalta sodan ajan joukkojen perustamisen ja varustamisen sekä toiminnan mahdollistamiseen. Huollon tehtävät jakautuvat eri sektoreihin: huollon operatiiviseen suunnitteluun, taisteluväline-, pioneeri-, suojelu-, talous-, elektroniikka- ja terveydenhuoltoon sekä kiinteistöhallintoon. Huollon toimialaan kuuluvat lisäksi sotatalous, ympäristönvalvonta- ja työsuojeluasiat.

Tällä hetkellä huoltoalan toiminnassa ovat korostuneesti esillä materiaalin varastointiin, teknisen huollon toteutukseen ja logistisen järjestelmän kehittämiseen liittyvät asiat. Materiaalimäärät ovat 90-luvulla kasvaneet merkittävästi. Tämä on merkinnyt lisääntyneitä varastotilarpeita.

Rakennemuutos on antanut myös mahdollisuuden samalla paikkakunnalla toimivien eri joukko-osastojen huoltotoimintojen keskittämiseen. Näin on toimittu Turussa ja Helsingissä. Järjestelyillä on toiminta tehostunut ja samalla on saatu merkittäviä kustannussäästöjä.

Teknisen huollon kehittämistarpeet ovat puolestaan seurausta moniteknologisten ase- ja johtamisjärjestelmien käyttöönotosta. Nämä järjestelmät tarvitsevat huoltojen ja korjausten osalta usean eri perinteisen "huoltolajin" asiantuntemusta. Nykyaikainen asejärjestelmä sisältää niin taisteluväline-, kuljetusväline- kuin elektroniikkahuollonkin piiriin kuuluvia elementtejä. Tämänkaltaisen moniteknologian huoltamiseen sodan ajan olosuhteissa on kehitetty teknistä huoltokomppaniaa.

Maanpuolustusalueella on uutena joukkona otettu käyttöön logistiikkayksikkö. Sen tehtävänä on elinkeinoelämän logististen järjestelmien hyödyntäminen joukkojen huollossa.

SUURLÄÄNIT, UUDET YHTEISTOIMINTAKUMPPANIT

Aiemmin sotilasläänien esikunnat vastasivat yhteistoiminnasta vastuualueiltaan yhteneviin lääninhallituksiin. Siviililääni uudistuksen jälkeen on Läntisellä Maanpuolustusalueella yhteistoimintakysymykset ratkaistu siten, että Länsi- ja Etelä-Suomen Lääninhallitusten kanssa on laadittu yhteistoimintamuistiot, joissa määritetään kunkin yhteistoimintatason tehtävät ja hoitamismvastuu.

Sotilasläänit sopivat paikallisten lääninhallitusten toimipisteiden (Uusimaa, Kymi, Keski-Suomi, Vaasa) kanssa oman yhteistoimintatapansa. Alueellinen maanpuolustuskurssitoiminta toteutetaan maankunnittain maaherrojen johtamina ja sotilasläänien avustamina.

LOPUKSI

Puolustusvoimien rakennemuutoksessa kesällä 1998 tapahtui maanpuolustusalueiden suhteen suuri periaatteellinen muutos. Vuoden 1992 asetus puolustusvoimista totesi, että puolustusvoimien alueellista johtamista ja hallintoa varten maa on jaettu sotilaslääneihin ja lähinnä poikkeusoloja varten maanpuolustusalueisiin. Heinäkuussa 1998 voimaan astuneen uuden asetuksen mukaan "puolustusvoimien alueellista johtamista ja hallintoa varten maa on jaettu maanpuolustusalueisiin ja niiden alaisiin sotilaslääneihin".

Muutos on maanpuolustusalueen kannalta selkeyttävä ja se yksinkertaisti johtosuhteita. Rauhanaikaiset valmistelut tapahtuvat nyt yksiselitteisesti maanpuolustusalueen johdolla. Tehtävät ja niiden vaatimat voimavarat ovat yksissä käsissä.

Alkukokemukset uudesta hallinto- ja johtamisjärjestelmästä ovat yksinomaan myönteiset. Maanpuolustusalueella on luja perusta ajan haasteisiin vastaavan puolustusvalmiuden kehittämiseksi. Katsomme tulevaisuuteen luottavaisin ja innostunein mielin.